

PABLO IGLESIAS TURRIÓN

«Komunikabideen izaera publikoa aldarrikatu behar dugu, ez objektibotasuna»

Madril du bizitoki eta sorleku 1978tik. Politika-zientziak irakasten ditu Madrilgo Complutense unibertsitatean. La Tuerka eta Fort Apache solasaldi politikoen aurkezlea delako ezagutzen dugu. Blogaria da Publico.es webgunean, eta aurki zinema eta politikari buruzko liburua argitaratuko du. Muturreko esperientziak maite dituenez, tarteka Federico Jimenez Losantos edota Francisco Marhuenda bezalako pertsonaiekin borrokatzen da Intereconomía eta La Sextako tertulietan.

Testua eta argazkiak:
| AXIER LOPEZ |

Borroka armatuari buruz Fort Apachen egin zenuten bezalako mahai-ingururik ez genuen telebistan ikusia. Demonstratu dugu zehaztasuna edo beste inork jorratzen ez dituen gaiak hizpide izatea ez direla ikus-

entzunezko produktuak ondo funtzionatzeko baldintzak. ETARI buruzkoa da gehien ikusi den saioa. 30.000 erreprodukzio dauzka. Ez da solasaldi morbosoa. Bestelako estilo batez ekin genion bi aldeetan

tabua den gaiari. Programa horretako hitzaurrean aipatu nuen bezala, PP eta ezker abertzalea gonbidatu genituen eta biek ala biek ezetz esan ziguten. Oso harro gara telebistak ez duelako, halabeharrez, gai

garrantzitsuen banalizazioaren sinonimo izan behar.

Zenbat aldiz esan dizute “kontrakultura sustatu eta kontra-informazioan aritzen den kazetari alternatiboa”?

Gure belaunaldiak kontra-informazioaren aroa gainditu behar du. Etiketa hori gainetik kendu behar dugu. Batzuetan etsaiak ezartzen digun izena geure egiten dugu. Adibidez, anarkismoa lehergailuekin lotzen duen burgesiaren diskurtsoa sinetsi eta talde anarkista batek logotipoan bonba bat jartzea. Itzela! Kontrakoa zutaz egiten duen karikatura zure egin duzu. Kontra-informazioan aritzen garela onartzen badugu, txikiak eta narrasak garela aldarrikatzen ari gara inplizituki. Dinamika hori apurtu behar da. Guk, beste edozeinen maila berean, informazioa sortzen dugu eta haiekin lehiatu nahi dugu. Egia da bitarteko gutxiago daukagula baina informazio eta komunikazioaren teknologiak garratu izanak estetikoki irakaspenak ematea ere ahalbidetzen digu. Ohiko komunikabideek egiten dutena baino gauza dibertigarriagoak, entretenigarriagoak, zorrotzagoak eta serioagoak egin behar dira.

Deigarria da zuen saioetako solaskideen aniztasuna.

Nolabaiteko prestigioa lortu dugu. La Tuerkan edo Fort Apachen parte hartzea kaxeta ematen ei du eta horrek, PP edota Sindicato Unificado de Policiáko zenbait sektorek gurean parte hartzea eragin du.

Ni Intereconomía edota 13TVra seiren kontra bakarrik borrokatzera joaten banaiz ere, guk ez dugu saio hau egiten bakar batek guztien ostikadak jaso ditzan, denon argudioak mahai gainean jarri ahal izateko baizik. Horrek ezkerari errespetua ematen dio. Zenbait eztabaida planteatu eta Martekoak ez garela erakusteko ezinbesteko sinesgarritasuna.

Zer sentitzen da Intereconomíaiko solaskide gisa?

Egundoko harrotasuna. Baita arrisku handia ere. Horrek, muga guztien gainetik, ondo ari garela erakusten du; orojakile edo espektakuluaren munduko gizagaixo bilakatzeko beldurra kontutan hartuta ere. Espai-

niako ezkerrentzat gehienbat, erreferente garea iruditzen zaigu. Hori zen helburua.

Bada jendea arriskatu gabeko eztabaidekin eroso dagoena eta politika egitea, funtsean, arriskuak hartzea da. Esan gabe doa, iraindu, zirikatatu eta tranpak egingo dizkizuten Jimenez Losantos bezalakoekin eztabaidatzean arriskuak hartzen direla, baina chunka mila pertsona daukazu begira. Denak ez dira eskuinekoak, ordea. Jende arrunta ere badago, eta zu hor ez bazau, arerioaren mezuarekin geratuko da. Inork ez zuen esan erraza zenik.

“Informazioa eskubidea bada, osasuna edo hezkuntza diren gisan, zergatik egiten dute lan hedabide gehienek jauntxo baten ondare eta interes pribatuen mesedetara?”

“Gauzak horrela dira eta horrelaxe azaldu dizkizuegu” ala egia ere eztabaidagai da?

Ez dut neutraltasunean sinesten. Analisi politikoak egitean ezin da neutrala izan. Datu zein argudioen zorrotztasunean sinesten dut, zure ideiak biluzteko eta eztabaidatzeko prest izatera behartzen dizulako. Horrela soilik lortuko dugu jendearen argudioak indartzeko baliogarririk izatea.

Mundu dohakabea bizi gara. Gutxiengo pribilegiatu bat gehiengoaren sufrimenduaren lepotik bizi da. Baina ez da egia ezkerrek kontraesanik ez duela. Mezu koherentea eraiki daiteke norberaren identitatea osatzen duten elementu guztiak ezbaian jartzeko prest izanez gero. Akatsak, kontraesanak edo historiako zenbait esperientziaren porrotak aitortuta ere.

Hedabide handietako tertulietara joaten utzi nautenean, gurekin ados ez daudela esatea dute baina zentzuzkoak ez garela ez dute esaterik izango. Haluzinatzen dut telebistako zenbait saioetako langileak, soinu teknikariak, kamerateleak eta, niregana hurbildu eta zera esaten didatenean: “Oso ondo, txo! Segi hauei egurra ematen!” Eta hauek ez dute zertan ezkerrekoak izan behar.

Haien errealitatea eta izaerarekin bat egiten duen diskurtsoarekin identifikatzen den jendea da. Hor dago gako erabakigarria.

Militantzia eta konpromisoa komunikabideetan. Askorentzat balore kontrajarriak.

Batzuek soilik diru truke lan egiteak ez du esan nahi objektiboak edo neutralak direnik. Esan nahi duen gauza bakarra horixe bera da; diru truk egiten dutela lan. Komunikabide guztiek dute ildo editoriala baina hori ez da arazoa. Problema sortzen da jabearen interes pribatuak babes-

teko ildo zehazten denean. Informazioa eskubidea bada, osasuna edo hezkuntza diren gisan, zergatik hedabide gehienek jauntxo baten ondare eta interes pribatuen mesedetara egiten dute lan? Zergatik baimentzen da ondare

publiko hau kontrolatu eta saleros- ten duten ugazabak izatea? Komunikabideek publikoak izan behar dute eta interes publikoaren zerbitzura izan. Hori da exijitu behar duguna eta ez hedabideak objektiboak izatea. Adierazpen askatasuna auzitan jartzen da komunikabideak esku pribatuetan direlarik. Osasuna eta hezkuntzarekin, adibide pare bat aipatzearen, gertatzen den bezala.

Zurea ez da unibertsitateko irakaslearen ohiko jarduna.

Irakaslearen egitekoa ez da soilik ikertzea edo azterketak egitea. Unibertsitateak parte-hartze sozialerako eta publikotasunaren defentsarako gunea ere izan behar du. Formatu akademiko klasikoek zeharo asper- tzen gaituzte, ordea. Ikus-entzunez- koen kulturaren guztiz murgilduta dagoen gizarte honetan zentzua galdu dute. Iritzi-sortzaileak ez dira unibertsitatean, komunikabideetan baizik. Horrexegatik, telebistako formatuekin lotura handiagoa duten ekitaldi publikoak antolatzen hasi ginen. Hasieratik oso harrera ona izan zuten eta handik gutxira Madrilgo Vallecás auzoko tokiko telebistan, TeleK, tertulia politikoa egiteko gonbidapena jaso genuen. Horrela sartu ginen ikus-entzunezkoen munduan.

Euskal Herriko solaskideak ohikoak dira Fort Apache eta La Tuerkan. Sabino Cuadra Lasarte Amaiurreko diputatua edo Martxelo Otamendi eta Alberto Pradilla kazetariak, kasu.

Komunikabideen panorama ikusita, Espainiako Estatuko ezkerak albo batera utzi al du hegemoniaren borroka medioetan?

Espainiako ezkerria beti oso eskoila izan da. Beste hainbat gaitan bezala, erabateko ezintasuna erakutsi du. Zantzu suizidak dituen gainera. Izan ere, Espainiako Estatuko sindikatu handienek, CCOO eta UGTk, bizirauteko behar duten gizarte zibila eraikitzeke tresnak sortu ez izana erakusten du haien baldarkeria. Elizak egin duenaren guztiz aurkako egin dute. Eliza Katolikoak oso argi izan du komunikabideen rol estrategikoa eta haiek kontrolatzeko

edota baldintzatzeko apustu handia egin du hasieratik.

Oso traketsak izan direla ikusteko Euskal Herria da froga. ETArekin ekintza armatuek edota legez kanporatzeek sortutako zailtasunen gainera, hemengo ezkerrek zergatik jarraitzen du indartsu? Gizarte zibila egon badagoelako. Ikastolen sorrera, kooperatiben sistema, egunero ezkerreko egunkariak kioskoetan egotea, etengabe gizartean eragiten ari den herri mugimendua... hauek dira ezkerrearen existentzia bermatzen duten faktoreak. Euskal Herri hitzaldia eskaintzera etortzen naizen aldiro jabetzen naiz beste era

batean eztabaidatzen dela. Jendea, orokorrean, politikoki trebatuagoa da. Euskal Herriaren La Tuerka hainbeste ikusteak asko harritzen gaitu. Oso herri txikia zarete eta gurea da Madrildik egiten den tertulia bat, askotan, gainera, oso madrildarrak diren gaiak jorratzen dituen. Hala eta guztiz ere, prestakuntza politikoa askoz handiagoa denez, produktuak arrakasta du hemen.

“Ikus-entzunezkoek, gaur egun, kanpaina politikoen %95a osatzen dute”. Hain zorrotz mantentzen al duzu zure baieztapen hau?

Baietz uste dut. Ezkerretik politika egin nahi duenaren muinean dago propaganda eta XXI. mendean ikus-entzunezko dispositiboek bitartez eraikitzen da. Mitin politikoak, funtsean, bideo bat osatzeko eszenografiak dira. Manifestazio handi baten sendotasuna ez datza parte hartu duten 100.000 lagun bizi pertsonalean, irudiaren mezuan baizik. Jendea koreografiaren parte da, komunikazio tresna politiko baten atala. Komunikabideen bitartez sozializatzen gara eta iritzia ere haien bitartez sortzen dugu.

Idatzizko prentsa eta literatura funtsezkoak dira, baina erabateko erabakigarritasuna daukana telebista da. Egun, zorionez, Interneten bitartez hedatzen da eta horrek indar-harremana orekatzea ahalbidetzen digu. Lidergoa bideo eta ikus-entzunezko dispositiboek osatzen dute. Iritziaren erreferenteak dira komunikabideetan agertzen direnak. Horregatik diot, kanpaina baten %95a, funtsean, ikus-entzunezko politika da.

“Politikan ez da gauza politikan” zioen Lazkao Txikik, baina traje eder batek dena konpontzen ei du.

Espainiako Estatuko indar politikoen artean, historia hurbilean ezker abertzaleak kudeatu du ondoen afera hau; buruzagiak haren oinarriak bezala janzen ziren. Hori funtsezkoa da politikagintzan. Eskuinarentzat ez da arazorik. Eskumako politikarien janzkera, gizarteko piramidean gorantz egiteko bidea iradokitzeke era baita. Baina ezkerrean logika horrek ezin du lekurik izan. Batzuetan jantzi behar direla

argi daukat baina ez politikagintza-
ren adituaren itxura izateko. Detaile
sinboliko horiek erabakigarriak dira
baina ezkerren ordezkariak herria
ordezkatu behar dute.

Horrexegatik da egundokoa Sabi-
no Cuadra. Gizon horrek agian ez du
metroa erabiltzen baina arazo gabe
imajinatzen ahal dut metroa hartzen
egunero. Eta Jesus Posada, Espainia-
ko Kongresuko presidentea, ez.
Horrek estetikarekin, jendearengana
zuzentzeko erarekin, diskurtsoare-
kin, mozorrotu gabe elkar ulertzeare-
kin du lotura. Kontua ez da jendea-
rengana zuzentzea lerdoa balitz
bezala baizik eta diskurtsoaren bitar-
tez gehiengoak sortzeko gai izatea.

**Ezkerrek orokorrean duten gaitzetako
bat ez al da eskaintza politikoa azal-
tzen edo gizarteratzen ez jakitea?**

Gu saiatu gara. Egun, elitearen aur-
kako kontzientzia sortzen ari da. Jen-
dea politikariekin nazka eginda dago.
Horrek, goikoez eta behekoek hitz
egiteko aukera ematen digu. Jendeak
oso ondo baitaki goian ala behean
dagoen, zeintzuk diren pribilegiatuak
eta zeini egokitu zaion izorratu beha-
rra. Mintza gaitzen horretaz.

Adibidez, Los Chicos del Maiz
hip-hop taldearen leloa erabilita
–“España marka zaborrean bilatzen
ari den familiako aita da”–, jende
askorengana hel gaitzetzke, eta hortik
abiatuta BPGaren banaketari buruz-
ko datuez hitz egin dezakegu. Hau
da, jendearekin konektatzeko balio-
garria izan daitekeen hizkuntzarekin
jolastea. Abiapuntuak zehazteko
orduan konplexuak diren gauzak
erraztu, eta ondoren, garapenean
ahalik eta zorrotzen izatea. Gai hone-
tan, ezkerrek arazo asko izan ditu.

Zer ari da gertatzen Madrilén?

Madril oso hiri bortitza da. Espai-
niako eskuinak duen botere-gune
nagusietako bat izan da, Valentzia-
rekin batera. Oso deigarria da M15
mugimenduak arrakasta gehien izan
duen lekuak Madril eta Valentzia
izatea. Herri mugimendua eta anto-
laturiko ezkerren gehiengoa sun-
tsituak dauzkaten bi hiri, hain zuzen
ere. Madrilén agintean den kasta
politiko eta ekonomikoak IUko
sektore zabalak xurgatu ditu.
M15ek erakutsi zuen ezker politiko

Torturaz, aho bilorik gabe

“Orain gutxi grabatu dugun saio batean Martxelo Otamendi, *Billy el Niño*ok
torturatu zuen Jaime Pastor, Argentinako erbesteratu bat, Barrionuevo
kartzelara lagundu zuen PSOEko buruzagi bat eta polizia bat izan ditugu.
Emaizta izugarria izan da. Adibidez, poliziak zioen Espainian torturaren
arazoa Gobernu dela, izan PPkoa edo PSOEkoa. Argi esaten zuen, gal-
deketetan informazioa lortzeko aberrazioak egiteak arrazoi politikoak
dauzkala. Hau zentzuduna den edozein poliziak esatea normala da. Aldea
da, lehenago inork ez diola hori galdetu”.

eta sindikala ez dela dagokion lana
egiten ari. M15 leherketa moduko
bat izan da eta Madrilén oso garran-
tzitsuak izan diren mugimenduak
agertzea ahalbidetu ditu: “marea
zuria”, hezkuntzaren babeserako
“marea berdea” edota Stop
Desahucios mugimendua, kasu.

**“ETAren ekintza armatuen edo
legez kanporatzeen gainetik,
Euskal Herriko ezkerrek zergatik
jarraitzen du indartsu? Gizarte
zibila egon badagoelako”**

Ez dut uste Euskal Rock Erradi-
kala delakoa ezker abertzaleak sor-
tzea erabaki zuenik. Guztiz kontra-
koa, hain zuzen. Hastapenetan oso
gaizki hartua izan zela sinetsita
nago. Hala ere, denborak aurrera
egin ahala, Espainiako Estatu osoko
ezkerreko jendeak bere egin zuen
kultur-adierazpen bilakatu zen.
Punka entzun eta akorde bostunak
bi hatzekin jotzen zituzten langile-
auzotako gazteak Erresuma Batuan
egiten zenaren bertsioak egiten hasi
eta berehala, bomba hutsa zela jabe-
tu ziren. Horrek ezkerren kon-
tzeptu asko irauli zituen. Geroago
herriaren adierazpen hori ezkerrek
bideratu, zuzendu eta antolatu
zuen. Eta ondo iruditzen zait.
Madrilén, beste maila batean, antze-
ko prozesua eman delakoan nago.

**Nola ikusten da Euskal Herriko egoe-
ra Madrilén?**

Orokorrean, poztasun sentsazioa
dago, garai gogor eta zailenak igaro
direla ikusita. Espainiako ezkerre-
rentzat ere arnasa da. Orain Euskal
Herriaz hitz egin dezakegu, eta

mezu ofizialekin aldatu terroristak
garela entzun gabe.

Etorkizunari begira jarrita, guda-
zelaian galtzen dena hauteskontzie-
tan ez da irabazten. Normalizazio
politikoaz hitz egiteak jokoaren
arauak aldatu direla onartzea dakar
eta arau horiek arerioarenak dira.

Egungo erregimenaren krisi-
ak ate asko ireki dizkio
erabakitzeko eskubidearen
gaiari, baina halere, ETA-
ren jardunak baldintzatuta
ez den herri proiektua bir-
definitzea dagokizue orain.
Hori oso gatzat da. Jendea
biltzeko gaitasun alderaezi-
na izan baitu ETAk, beste

inork izan ez duena. Bera desagertu
eta presoak kalera irten ahala, oso
eszenatoki korapilatsua sortuko da.
Kataluniako ERCren bide bera
hartu nahiko duten sektoreak ager-
tuko dira, beste batzuek esango
dute krisi egoera honetan afera
soziala nazionalaren gainetik dagoe-
la eta abar.

Bideragarria al da Euskal Estatu
Europar Batasunean, euroaren eta
merkatu ekonomiaren eremuan?
Posible al da autodeterminazio
eskubidea gauzatzea Espainiako
Estatuan solaskiderik izan gabe?
Nahikoa indarra izaten jarraitzen
du Espainiako Estatuak zera esate-
ko: “Herritarren %80 independen-
tziaren alde izanik ere, instituzioak
neuk kudeatzen ditut eta hemendik
ez da inor ere mugituko”. Herri
mailako proiektua akordioak egiten
sortzen da eta eszenatoki berri hau
korapiloz bete dago. ■

argia.com Elkarriketaren
bidea eta bertsio luzea ikus
ditzakezu ondoko kodea
mugikorrekin eskaneatuz.

